

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ

İSTANBUL
TABİP ODASI

23.05.2019 / 19-6467

Konu: Reklam, tanıtım ve etik ihlaller konulu toplantı ve çalışmalar

Sayın Başkan,

Sayın Yönetim Kurulu Üyeleri,

Sağlık alanında ticarileşmenin ve buna bağlı olarak rekabetin giderek artması etik değerlerin yozlaşmasını da beraberinde getirmektedir. İstanbul Tabip Odası olarak sağlıkta yasalar ve yönetmeliklere aykırı reklam ve tanıtım ihlalleri konusunda cezai yaptırımları uygulamakla birlikte bu sorunun çözümünü sadece cezai yöntemlerle değil, geri bildirim ve eğitim süreçleri ile birlikte ele almaya ve bu duruma yol açan etkenlerle de mücadele etmeye önem vermekteyiz.

'Reklam, tanıtım ve etik ihlalleri' konulu toplantıyı bu alanda gerçekleştirmekte olduğumuz uygulamalarla ilgili olarak uzmanlık derneklerinin görüşlerini, geri bildirimlerini almak ve birlikte yapabileceğimizi planlamak amacıyla uzmanlık derneklerinin İstanbul'daki temsilcileri ile Türk Tabipleri Birliği Uzmanlık Dernekleri Eşgüdüm Kurulu (UDEK) moderatörlüğünde 14 Mayıs 2019 tarihinde gerçekleştirdik.

Toplantıda İstanbul Tabip Odası'nın (İTO) bu konuda yaptığı çalışmalarla ilgili bilgi verildi ve uzmanlık derneklerinin konu ile ilgili görüşleri alındı.

Toplantıya toplam 18 uzmanlık derneğinin 24 temsilcisi katıldı.

UDEK sorumlusu Dr. Bülent Önal medyada sağlık haberleri ile ilgili TTB'nin uzmanlık dernekleri ile birlikte planladığı, yanlış sağlık haberlerinin taranması, konu ile ilgili uzmanlık derneklerinin yorumlarına yer verileceği **teyid.org** sitesi hazırlıkları ile ilgili bilgilendirme yaptı.

Toplantı başlangıcında İTO Özel Hekimlik Bürosu'nun reklam, tanıtım ve etik ihlalleri ile ilgili yapmış olduğu sosyal medya taramaları, uyarılar ve yürütülen soruşturmalar hakkında ilgili Yönetim Kurulu üyelerimiz Dr. Osman Küçükosmanoğlu ve Dr. Güray Kılıç ile Özel Hekimlik Komisyonu üyesi Dr. Özcan Çakmak bilgi verdi.

Mevcut durum ve gelecek planlaması ile ilgili İstanbul Tabip Odası Yönetim Kurulu ve Özel Hekimlik Komisyonu'nun bilgilendirmeleri:

Dört yıl öncesine kadar bu tür ihlallerle ilgili uyarılar şikayet üzerine ve resen yapılırken, 2016 yılından itibaren özellikle sosyal medyada giderek artan ve çığırından çıkan reklam ve tanıtım ihlalleri İTO'nun oluşturduğu büro ve sadece bu çalışma için görevlendirilmiş bir personel tarafından takip edildi. Tespit edilen kişilere uyarı yazıları gönderildi, yasal yükümlülükleri hatırlatıldı. 787 kurum hakkında işlem, 641 hekime 944 ihtar bildirim yapıldı. Hekim sitelerindeki ihlaller % 65 oranında düzeltildi. Hasta fotoğrafı ihlallerinde ise düzeltmeler beklendiği düzeyde gerçekleşmedi. Uyarılara rağmen düzeltmeyen hekimlerle ilgili soruşturma açıldı ve İTO Onur Kurulu'na sevk işlemi başlatıldı. Bu süreçte İTO'nun yapmış olduğu çalışmalarla ilgili üyelerimizin geri bildirimleri genel olarak olumlu olmakla birlikte, uyarılara muhatap olan bir kısım hekim de bu durumun tanıtımlarına ciddi engel

Adres
Türkocağı Cad.
No 9 Kat 2-3
34120 Cağaloğlu
İstanbul
Telefon
(0 212) 514 02 92
(3 hat)
Faks
(0 212) 513 37 36

Anadolu Yakası
Bürosu
Osmanağa Mah.
Rıhtım Cad.
Ülser İş Mrk.
No: 18 Kat: 4 D: 8
34714
Kadıköy
İstanbul
Telefon
(0 216) 349 73 04
Faks
(0 216) 414 00 84
Web
www.istabip.org.tr
E-Posta
istabip@istabip.org.tr

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ

İSTANBUL
TABİP ODASI

oluşturduğunu ve özellikle hasta fotoğrafı paylaşma konusunda kuralların yeniden tanımlanarak uygulamanın devam etmesi gerektiğini ifade ettiler.

Onur Kurulu'ndan ceza alan ve cezası kesinleşen kurumların ve hekimlerin yapmış oldukları rekabete de aykırı olan tanıtım ihlallerinin, içinde Türk Tabipleri Birliği temsilcisinin de yer aldığı Reklam Kurulu'na bildirilmesinin planlandığı belirtildi.

İstanbul Tabip Odası Yönetim Kurulu'nun yaptığı konu ile ilgili faaliyetleri ve görüşleri bu şekilde aktarıldıktan sonra dernek temsilcilerinin görüşleri alındı.

Dernek temsilcilerinin görüşleri:

1. Sosyal medya tanıtım kurallarının günümüz koşullarına uygun olarak yeniden gözden geçirilmesine ihtiyaç vardır.
2. Özellikle hasta görüntüleri ile ilgili kuralların etik çerçeveler içinde yeniden tartışılması ve uzmanlık dernekleri tarafından TTB'ne yeni öneriler götürülmesi gerekmektedir.
3. Meslek alanlarımızdaki hekim dışı kişilerin yaptıkları tıbbi uygulamalar, yanlış bilgilendirmeler ve sosyal medya paylaşımları ile ilgili yaptırım getirilmesi için çalışmalar yapılmalıdır.
4. Sosyal medya ortamında hasta görüntüleri ile ilgili sorunlar deri ve zührevi hastalıklar, plastik cerrahi, kulak burun boğaz gibi uzmanlık alanlarında daha fazla yoğunlaşmış durumdadır.
5. Hekimler ve kurumlar, TTB'nin elektronik ortamda tanıtım için koyduğu kurallara uyum sağlamalıdır.
6. Tabip odaları sertifikalı tanıtım konusunda çalışmalar yapmalıdır.
7. Sosyal medyanın doğru kullanımı ile ilgili çalışmalar yapılmalıdır.
8. Her derneğin halka yönelik halkın anlayacağı dille doğru bilgilendirme yapan web sayfaları olmalı, uzman kişilerin bilgilendirmelerini içeren videolar içermelidir.
9. Uzmanlık derneklerinin hukuk büroları da konuyu takip etmelidir.
10. Hastane ve hekim simsarlarına yönelik çalışmalar yapılmalıdır.
11. Uzmanlık dernekleri de siteleri takip ederek meslektaşlarını uymalıdır.
12. Uzmanlık dernekleri, İTO ve TTB konu ile ilgili anket yapmalıdır.
13. Cezai süreçlerin uzaması bir sorun oluşturmaktadır.
14. Uzmanlık öğrencilerine etik değerler ve tanıtım kuralları ile ilgili eğitimler verilmelidir.
15. Uzmanlık dernekleri alanındaki reklam ve tanıtım ihlali yapan kurum ve hekimleri Reklam Kurulu'na ve sağlık il müdürlüklerine şikayet etmelidir.
16. Ortak sorunları olan dernekler birlikte hareket etmelidir.
17. TTB/İTO ve ilgili bakanlıklar birlikte mücadele etmeli ve alanın ihtiyaçlarını gidermeye dönük yasa ve yönetmelik düzenlemeleri için ortak çalışmalar yapılmalıdır.
18. Halk sağlığını korumak için uzmanlık dernekleri sosyal medyayı etkili kullanmalıdır.

Adres
Türkoçağı Cad.
No 9 Kat 2-3
34120 Cağaloğlu
İstanbul
Telefon
(0 212) 514 02 92
(3 hat)
Faks
(0 212) 513 37 36

Anadolu Yakası
Bürosu
Osmanağa Mah.
Rıhtım Cad.
Ülser İş Mrk.
No: 18 Kat: 4 D: 8
34714
Kadıköy
İstanbul
Telefon
(0 216) 349 73 04
Faks
(0 216) 414 00 84
Web
www.istabip.org.tr
E-Posta
istabip@istabip.org.tr

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ

İSTANBUL
TABİP ODASI

19. Konu ile ilgili İTO'nun yapmış olduğu çalışmalar önceden derneklere gönderilmeli, derneklerin hazırlıklı gelmesi ve zamanın verimli kullanılması sağlanmalıdır. Tekrarlardan kaçınmak için uzmanlık dernekleri ile yapılan toplantıların notları tüm derneklere dağıtılmalı, katılmayan derneklerden yazılı olarak görüş alınmalıdır.

20. Doğru olmayan akademik ve uzmanlık alanı unvan kullanımları ile ilgili mücadele edilmelidir.

21. Reklam ve tanıtım ihlalleri ve etik dışı uygulamalar ile ilgili uzmanlık derneklerinin yakın ilişkilerle meslektaşlarını uyarması olumlu sonuçlar vermektedir.

22. Hekimlerin yanlış uygulamalara taraf olmalarının engellenmesi gerekmektedir.

23. GETAT (alternatif tıp vb.) bu konudan ayrı ele alınmalı ve Tıp ifadesi kullanılmamalıdır.

24. Uzmanlık alanlarındaki sınır ihlalleri önemli, bu konuda ortak çalışma yapılmalıdır.

25. Tanıtım ihlalleri ile ilgili mevzuat eskimiş ve demodendir. İlgili görüşlere web sitesinden ulaşılabilmelidir.

26. Bu alandaki etik ilkeler çok köklü ve evrenseldir. Uluslararası örneklerde de çok net hasta bilgisi sınırlayıcı ifadeler yer almaktadır. Dünya Tabipleri Birliği bu açıdan tüm meslek örgütlerini bu konuda önlemler almakla yükümlü tutmaktadır.

27. Yasal düzenlemeler kısmı ise ayrıca konuşulabilir. Yasa ile mevzuatın sıklığı birbirinden farklıdır. Temel yaklaşım hastanın rencide edilmemesi olmalıdır. Hastaların onayı alınmadan paylaşım kesinlikle yasak olmalıdır.

28. Yeniden düzenleme yapılabilir, hasta hekimin tedaviye yaklaşımını bilmek istemekte ve talepkar davranmaktadır. Hekimi zorlamakta ve bu mecradan hekimini bulmaktadır.

29. Her uzmanlık derneği kendi alanı ile ilgili özgül düzenlemelere dönük çalışmaları yapmalıdır. Bunları TTB'ye sunmalı, TTB Bakanlık ve diğer kurumlara etki edebilmelidir.

30. Simsarlar ciddi cezai yaptırımı olan bir alanı oluşturmaktadır. Hekimlik dışı uygulamalar da bildirilir bildirilmez İTO tarafından işlem yapılmaktadır.

31. Doktorlar Sitesi, Doktorlar Takvimi, Kadınlar Kulübü sitesi vb. sitelerle ilgili işlemler yapılmıştır.

32. Tanıtım yaptıran kurumlar hakkında gerçekleşen hukuksal girişimler yeni kurulan (Yeni Ben, Estetik Takvimi) gibi sitelere yönelik de yapılmalıdır.

33. Bu konudaki Yönetmelik 2015 yılına ait olup değiştirilmesine mani bir durum yoktur. Şu anki ihlaller çok uç noktadadır. Yurtdışında resim kullanımına dair çok ciddi sınırlamalar bulunmaktadır. Reklam kesinlikle yasak olmalıdır. Hasta çekebilmek için hasta bilgileri kullanılmamalıdır. Uluslararası mevzuat çok nettir; kişisel bilgiler paylaşamaz.

34. Sağlık ticarileşmektedir. Instagramdan gelen hasta yine aynı kanaldan gitmektedir. Avukatlar da "fishing" yaparak mağdurlarla davalar açmaktadır. Sosyal

Adres
Türkocağı Cad.
No 9 Kat 2-3
34120 Cağaloğlu
İstanbul
Telefon
(0 212) 514 02 92
(3 hat)
Faks
(0 212) 513 37 36

Anadolu Yakası
Bürosu
Osmanağa Mah.
Rıhtım Cad.
Ülser İş Mrk.
No: 18 Kat: 4 D: 8
34714
Kadıköy
İstanbul
Telefon
(0 216) 349 73 04
Faks
(0 216) 414 00 84
Web
www.istabip.org.tr
E-Posta
istabip@istabip.org.tr

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ

İSTANBUL
TABİP ODASI

medyadan etkilenip size inanan kişiler avukata da inanmaktadır. Bu nedenle çok risklidir. Bu düzenlemeler hastalar kadar aslında meslektaşlarımızı da korumaktadır.

35. Kendi alanımızın bilinirliğini artırmaya çabalamaktayız. Kendimizi tanıtmaya yönelme güvencesiz çalışma koşulları nedeniyledir. Kaybettiğimiz güvenceyi kendimizi tanıtarak sağlamaya çalışmaktayız.

36. Çalışılan kurumlar SM paylaşımı konusunda hekimlere baskı yapmaktadır.

37. Alan ihlalleri çok büyük, hırs ve ticarileşmeden kaynaklı, kendi üyelerimize ciddi yaptırım olmalıdır ve beraber çalışmamız gerekmektedir. E-Etik temalı bir alan oluşturmamız gereklidir, gerçekte hastalardan çok birbirimize reklam yapmaktayız.

38. Sağlık Muhabirleri Derneği ile İTO ve uzmanlık dernekleri bir toplantı yapmalıdır. Hastalar doğru haber kaynaklarına yönlendirilmelidir.

39. Sağlık muhabirleri de PR yapmakta ve para almaktadır.

40. Dernekler halkla ilişkiler sorumlusu belirlemeli ve iletişimi bu yetkililer aracılığı ile yapmalıdır.

41. Sağlık muhabirlerine dernek sözcülerinden oluşan bir liste sunulmalı ve bunun basına toplu ilanı yapılmalıdır.

42. Bilgilendirme konusunda yapılanlardan üyelerimiz rahatsız olabilmektedir. Bu nedenle ilkelerimizin net ve ortak olması gereklidir.

43. İTO üzerine düşeni yapmaya çalışırken, hekimlerle arasına mesafe girmektedir. Buna dönük olarak, bu tepkiyi de göğüsleyecek bir yol bulunması gerekmektedir.

44. İstanbul Tabip Odası görüşü: Bu tablo sağlıkta dönüşüm programının getirdiği komplikasyondur. Artan ticarileşme, sağlık alanına bakışın değişmesi ve hekimlerin kendini koruma çabasının bir sonucudur. Bu alanın düzenleyici örgütü olarak büyük resmi görerek kuralları koymak zorundayız.

Sonuç olarak;

İstanbul Tabip Odası'nın bu konudaki çalışmalara devam etmesi ve uzmanlık derneklerinin de buna destek vermesi,

Önümüzdeki günlerde ilgili tüm tarafların katılacağı çalıştay düzenlenerek konunun daha detaylı tartışılması ve ortaklaşmanın sağlanması ve çıkacak sonuca göre de TTB'ye önerilerde bulunulması,

Hastaların işlem öncesi ve sonrası ile ilgili görüntülerinde komplikasyonlara yer verilmemesi, hastalara detaylı (objektif) bilgi verilmemesi, onamlarının alınmaması ve mahremiyet ilkelerine aykırı olması nedeniyle kurlsız fotoğraf paylaşımı hasta hakları açısından sakıncalıdır. Bu açılardan ve halen yürürlükteki mevzuata göre yasak olması nedeniyle de tanıtımlarda fotoğrafa yer verilmemesi konusunda derneklerin katılacağı hekimleri bilgilendirme ve uyardıya dönük ortak çalışma yürütülmesi,

Uzmanlık derneklerinde reklam ve tanıtım kurallarını da inceleyecek etik kurulların oluşturulması,

Adres
Türkocağı Cad.
No 9 Kat 2-3
34120 Çağaloğlu
İstanbul

Telefon
(0 212) 514 02 92
(3 hat)

Faks
(0 212) 513 37 36

Anadolu Yakası
Bürosu
Osmanağa Mah.
Rıhtım Cad.
Üsel İş Mrk.

No: 18 Kat: 4 D: 8
34714
Kadıköy
İstanbul

Telefon
(0 216) 349 73 04

Faks
(0 216) 414 00 84

Web
www.istabip.org.tr

E-Posta
istabip@istabip.org.tr

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ

İSTANBUL
TABİP ODASI

Uzmanlık dernekleri tarafından verilen eğitim programına etik değerler ve tanıtım kurallarının konulması, asistanlara dönük eğitim programları oluşturulması ve bunun içinde etik başlığının olması,

Uzmanlık derneklerinin halka yönelik web sayfalarının olması ve burada halkın anlayacağı dilde bilgilendirme videoları ve yazılara yer verilmesi, hasta bilgilendirme sitelerinin oluşturulması ve ortaklaştırılması,

Uzmanlık dernekleri basın ve halkla ilişkiler sorumluları ile sağlık muhabirlerinin katılacağı toplantılar düzenlenmesi hususlarında ortak görüşe varılmıştır.

Bir sonraki toplantı için konu önerileri ise aşağıdaki başlıklar olmuştur:

- Hasta simsarları, sağlık turizmi
- Geleneksel ve alternatif tıp dışı tedaviler, şifacılar
- Hekim olmayanların hekimlik uygulamaları yapması ve yanlış unvan kullanması
- Uzmanlık dışı uygulamalar
- Televizyonlarda paralı reklamlar
- Manevi Danışmanlık

Konuyu bilginize sunar, değerli katkılarınız için teşekkür ederiz.

Dr. Pınar ŞAİP
İstanbul Tabip Odası Başkanı

Adres
Türkocağı Cad.
No 9 Kat 2-3
34120 Cağaloğlu
İstanbul
Telefon
(0 212) 514 02 92
(3 hat)
Faks
(0 212) 513 37 36

Anadolu Yakası
Bürosu
Osmanağa Mah.
Rıhtım Cad.
Ülser İş Mrk.
No: 18 Kat: 4 D: 8
34714
Kadıköy
İstanbul
Telefon
(0 216) 349 73 04
Faks
(0 216) 414 00 84
Web
www.istabip.org.tr
E-Posta
istabip@istabip.org.tr

EK - Reklam tanıtım kuralları için bağlı olduğumuz mevzuatlar:

6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanunu

(http://www.ttb.org.tr/mevzuat/index.php?option=com_content&view=article&id=14:tk-tablerblkanunu-6023-&catid=1:yasa&Itemid=28)

1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun

(http://www.ttb.org.tr/mevzuat/index.php?option=com_content&view=article&id=1014:1219-tababet-ve-uabati-sanatlarinin-tarzi-crasina-dar-kanun&catid=1:yasa&Itemid=28)

Tıbbi Deontoloji Tüzüğü

(http://www.ttb.org.tr/mevzuat/index.php?option=com_content&view=article&id=52:tibb-deontolojt&catid=4:t&Itemid=31)

Hekimlik Meslek Etiği Kuralları

(https://www.ttb.org.tr/mevzuat/index.php?option=com_content&task=view&id=65&Itemid=31)

TTB Disiplin Yönetmeliği

(http://www.ttb.org.tr/mevzuat/index.php?option=com_content&view=article&id=125:tk-tablerbldl-yetmel&catid=2:ymelik&Itemid=33)

